

De plannen voor **Natuurgebied Zuilen**

Groene parel langs de Vecht

Gemeente Utrecht

Utrecht.nl

Natuurgebied Zuilen

Net voorbij Overvecht, tussen de Franciscusdreef en het dorp Oud Zuilen, ligt Natuurgebied Zuilen, een groene parel langs de Vecht. Je waant je in een andere wereld: Slot Zuylen, bossen, platteland en water. Hier verstilt de stad en vind je ruimte en rust.

De komende jaren gaan we Natuurgebied Zuilen ontwikkelen: het gebied wordt beter toegankelijk en er komt meer ruimte voor natuur, recreatie, en sport. De rust en de

stilte in het gebied blijven, net als de koeien in de wei. Hoe de toekomst van Natuurgebied Zuilen eruit komt te zien lees je in deze plannen.

Uitgave gemeente Utrecht
Oktober 2025

Het ontwerp en de maatregelen

Doel van de plannen

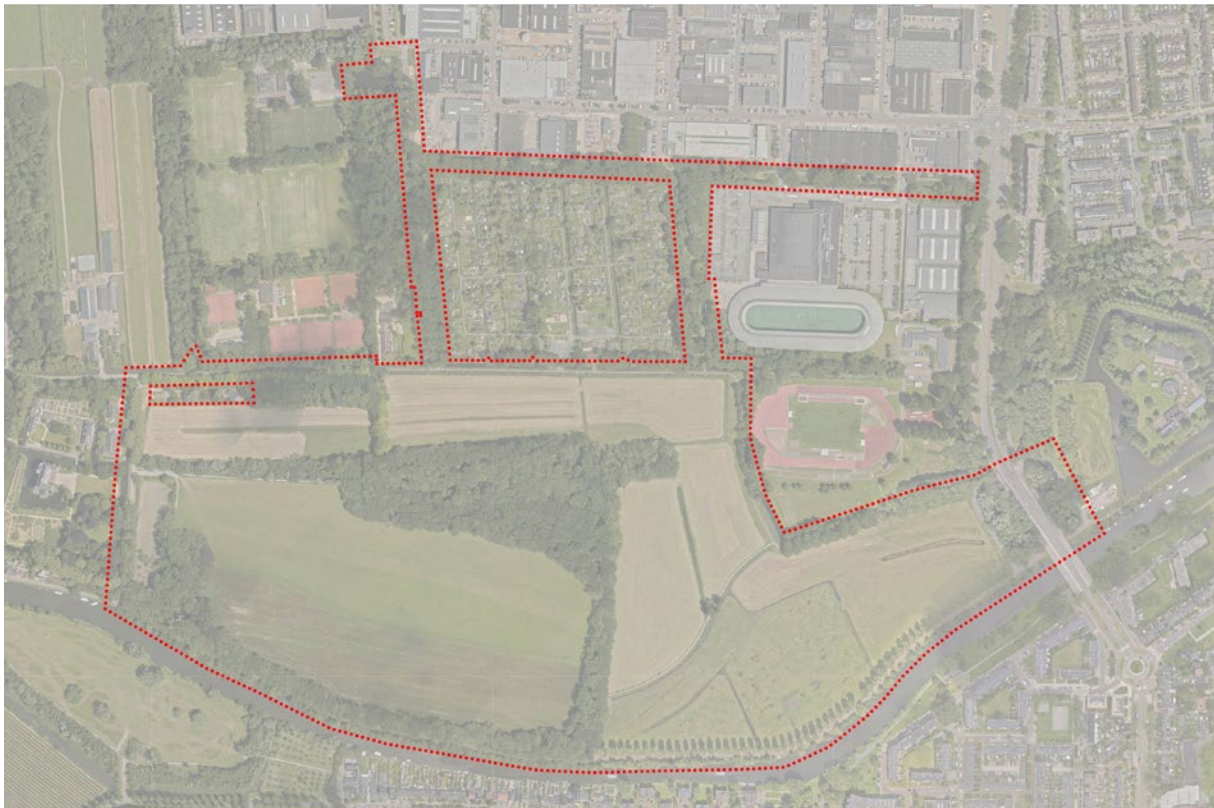
Natuurgebied Zuilen voelt voor bezoekers nu soms wat verborgen. De Utrechters die het gebied al weten te vinden waarderen het landschap, de aanwezige dieren en de cultuurhistorie die de plek ademt, maar te weinig Utrechters (met name uit Overvecht, terwijl Natuurgebied Zuilen in Overvecht ligt) maken gebruik van het gebied; het is op dit moment een beetje een verborgen parel. We maken van deze verborgen parel een schitterende parel. Dat doen we met oog voor wat Natuurgebied Zuilen nu al een plek maakt waar Utrechters graag komen.

“Er hoeft niks te veranderen, maar een bankje om af en toe even te zitten of misschien een kraampie om een koud drankje te halen, dat zou een leuk extraatje zijn.”

Een bewoner

Impressie toekomstig uitzicht op de Hoge Akker in het gebied

Het totale gebied ('plangrens') Natuurgebied Zuilen

Het gebied

Natuurgebied Zuilen is in totaal ongeveer 40 hectare groot. Naast het bos (ongeveer 12 hectare) is rond de 18 hectare grond in agrarisch gebruik (de Hoge Akker en het Kievitland). Daarnaast is op een aantal stukken grond (ongeveer 10 hectare) sinds begin 2025 al begonnen met het ontwikkelen van nieuwe natuur door meer bloemen en kruiden te laten groeien.

Ook in de directe omgeving van het natuurgebied komen enkele aanpassingen. Het totale gebied waar we ons op richten is hieronder op de kaart weergegeven:

De rivier de Vecht staat aan de basis van het ontstaan van Natuurgebied Zuilen. De rivier heeft eeuwenlang het landschap in haar omgeving gevormd. De aanvankelijk ongerepte natuur is al in de middeleeuwen

gebruikt voor landbouw. Slot Zuylen is gesticht in de 13e eeuw. De aanleg van het huidige parkbos, de Grote Boomgaard en de Hoge Akker is vanouds onderdeel van het landgoed van Slot Zuylen.

Tegenwoordig waarderen bezoekers en omwonenden Natuurgebied Zuilen enorm. Landbouw, natuur en cultuurhistorie komen er samen. Mensen genieten van de natuurlijke schoonheid van het gebied, met bomen, weilanden en de aanwezigheid van water. Ook van de aanwezigheid van dieren, zoals vogels, ooievaars, koeien, hazen en vleermuizen. Huidige waarden zijn ook rust en stilte. Het gevoel dat je echt even uit de stad bent en van de natuur kan genieten. Velen vinden het mooi dat het gebied nog relatief ongerept en niet 'aangeharkt' is. In de toekomst blijft dit ook zo.

Plannen en ontwerp

In de plannen en het ontwerp staat het volgende:

Het gebied wordt beter bereikbaar vanuit de stad.

Kinderen kunnen spelen of u kunt gewoon lekker struinen door het open veld.

We maken een nieuwe oversteek over de Franciscusdreef.

De koeien die nu in de wei staan, zijn er straks nog steeds, net als de ooievaars, de hazen en de kievieten.

We maken de Vechtdijk veiliger voor fietsers en voetgangers.

Er komen meer bomen, hagen en de akkers worden kleurrijker.

Bij de ingangen van het gebied kunt u straks picknicken en informatie vinden over de geschiedenis van het gebied, ook kunt u hier uw fiets parkeren.

De stilte, de rust, de vergezichten en het uitzicht op het slot blijven.

Wandelen en hardlopen is mogelijk langs een van de meerdere (gemarkeerde) routes.

Het toekomstbeeld voor het gebied is in onderstaand ontwerp weergegeven:

Natuurgebied Zuilen

Maatregelen

Over vijf thema's zijn doelen voor de toekomst van het gebied opgesteld, te weten:

1. **Erfgoed:** het erfgoed is beter zichtbaar en beter te ervaren.
2. **Natuur en water:** de natuur heeft veel meer ruimte.
3. **Landbouw:** landbouw blijft steeds aanwezig en is natuurinclusief (minder mest en meer bloemen en kruiden op de akkers).
4. **Recreatie en sport:** er zijn meer mogelijkheden om te wandelen, te sporten en te spelen. In het gebied

staat wandelen en rust centraal, verblijven kan aan de randen van het gebied.

5. **Bereikbaarheid:** het gebied is beter toegankelijk, beter bereikbaar en beter vindbaar.

Deze doelen zijn uitgewerkt tot maatregelen, die allemaal een plek in het ontwerp hebben gekregen. Hieronder volgt per thema een opsomming van de belangrijkste maatregelen uit het ontwerp.

Erfgoed

De belangrijkste maatregelen met betrekking tot erfgoed uit het ontwerp zijn:

- We plaatsen bij de ingangen borden met historische informatie over het gebied (verschillend per ingang).
- **We herstellen de historische boomgaard** aan de Slotlaan (door het aanvullen van de nog aanwezige fruitbomen met bij voorkeur soorten die vanouds bij het landgoed horen) en maken deze toegankelijk.
- **We herstellen de historische lepenlaan**, binnen de kaders van het huidige bomenbeleid (zo plaatsen we vier rijen bomen langs de Hoge Akker, andere begroeiing langs het pad en enkele bankjes met zicht op de Hoge Akker).
- We herbouwen de historische duiventil (die er zeker tot 1945 heeft gestaan) tot bijvoorbeeld een vleermuisverblijf of nestgelegenheid voor andere vogels dan duiven.

“Misschien is een informatiebord wel fijn, want je loopt er zo voorbij”

Een bewoner

Natuur en water

De belangrijkste maatregelen met betrekking tot natuur en water uit het ontwerp zijn:

- We ontwikkelen **nieuwe natuur op de weilanden** aan de noordrand van het gebied. Dit doen we samen met de boer die deze weilanden tot voor kort gebruikte voor landbouw. Hij gaat deze weilanden zo beheren dat er meer soorten bloemen en planten groeien en het bodemleven verbetert. Daarmee maken we plekken waar plant en dier zich kunnen ontwikkelen in het gebied.
- **We planten op veel plekken hagen** in het gebied, onder andere langs wandelpaden en om de weilanden. In deze hagen vinden bijvoorbeeld vogels en insecten voedsel, en bovendien geeft het een mooi gezicht.
- We verbeteren het bos in het midden van het gebied. Hier leeft onder andere een vleermuis-kolonie: we treffen maatregelen om deze kolonie te behouden. Ook voegen we een plukbos toe, dat is een stuk bos waarin de planten en bomen eetbaar zijn, zoals fruitbomen, notenbomen, bessenstruiken en kruiden.
- We leggen in het gebied een flink aantal zogenaamde “natuurvriendelijke oevers” aan: dit betekent dat we de slootkanten zo inrichten dat er een geleidelijk aflopende overgang van land naar water is. Dit maakt dat het goed toeven is voor waterplanten en -dieren.
- We passen het waterpeil in het gebied aan, dit is gunstig voor de natuurontwikkeling.

Impressie nieuw aan te leggen wandelpad in gebied

Landbouw

De belangrijkste maatregelen met betrekking tot landbouw uit het ontwerp zijn:

- De landbouw op de Hoge Akker en het Kievitland blijft en wordt natuurinclusiever: dat betekent minder mest en meer bloemen en kruiden op de akkers.
- In 2024 is een **experiment met graanteelt** op de Hoge Akker gestart. Dit wordt voortgezet: er zal dus vaker wuivend graan op deze akker te zien zijn.

Er zal dus vaker wuivend graan op deze akker te zien zijn

Voorbeeld aanleg wandelpad langs fietspad bij Atletiekbaan

Recreatie en sport

De belangrijkste maatregelen met betrekking tot recreatie en sport uit het ontwerp zijn:

- **We richten op vijf plekken rondom het gebied ingangen in** als uitnodigende toegangsplek. Hier kun je van de fiets afstappen en een wandeling maken, of even zitten en wat eten.
- We leggen meer wandel- en hardlooppaden in het gebied aan, waaronder gemarkeerde wandel- en hardlooproutes van verschillende lengtes.
- We plaatsen op uitnodigende en mooie plekken in het gebied bankjes, waar je even kunt uitrusten en bijvoorbeeld van een mooi uitzicht kunt genieten.
- Langs de Manitobadreef plaatsen we een aantal natuurlijke sportelementen, waardoor je hier ook aan fitness kunt doen.
- We maken drie aanlegsteigers voor kano's langs de Vecht.

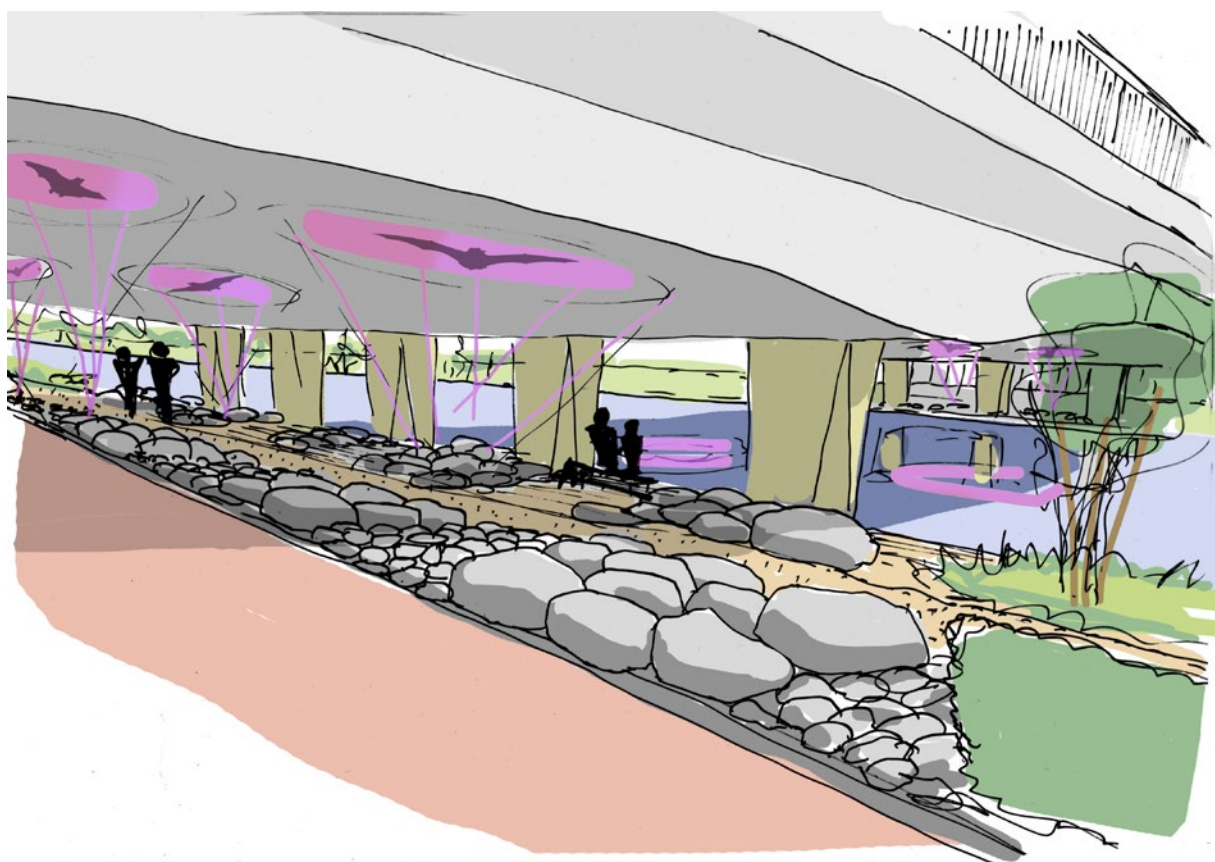
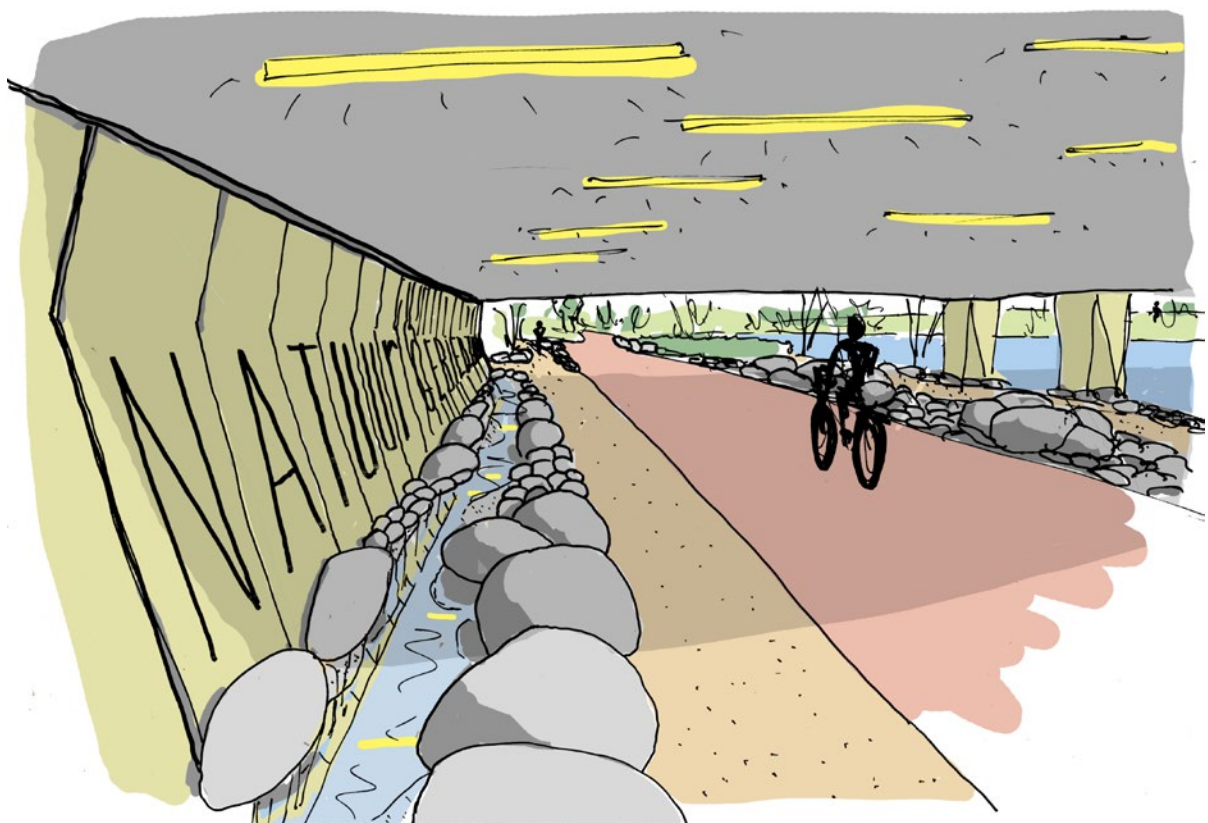
Een impressie van de Vechtdijk

Bereikbaarheid

De belangrijkste maatregelen met betrekking tot bereikbaarheid uit het ontwerp zijn:

- We maken de **Vechtdijk autovrij** tussen de J. M. de Muinck Keizerbrug en de Slotlaan. Dit maakt de Vechtdijk veiliger voor fietsers en voetgangers en betreft de Vechtdijk veel meer bij het gebied.
- We maken de 'hoofdingang' van het gebied (bij de J. M. de Muinck Keizerbrug) een veel prettiger plek om te verblijven, onder andere door een oversteek over de Franciscusdreef voor fietsers en voetgangers te maken, de westelijke afrit van de Franciscusdreef autovrij te maken en de onderdoorgang van de J. M. de Muinck Keizerbrug mooier in te richten.
- We maken parkeerplekken langs de Franciscusdreef.
- We treffen verschillende maatregelen zodat bezoekers met een beperking ook goed kunnen genieten van het gebied.

Dit maakt de Vechtdijk
veiliger voor fietsers
en voetgangers

Impressies van de onderdoorgang van de J. M. de Muinck Keizerbrug met licht, kunst, groen of andere aankleding

Het proces

Wat ging vooraf?

Utrecht wil een groene en natuurinclusieve stad zijn. Door klimaatverandering en andere oorzaken neemt de biodiversiteit af en verdwijnt steeds meer natuur. Tegelijkertijd is Utrecht een gewilde plek om te wonen, te werken, te studeren en te bezoeken.

In 2019 is de Ruimtelijke Strategie Utrecht (RSU) 2040 vastgesteld. In deze visie op de toekomst van Utrecht staat het idee van 'gezonde groei voor' de stad: alle functies van de stad (bijvoorbeeld woonruimte, werkruimte, ruimte om te sporten, ruimte voor cultuur) moeten in balans groeien. Ook voldoende groen is daarin heel belangrijk: waar de natuur de ruimte krijgt en Utrechters ontspannen.

Utrecht investeert dus in het groen: daarom is in de RSU opgenomen dat Natuurgebied Zuilen ontwikkeld wordt tot een toegankelijke groene parel met meer ruimte voor de natuur en voor Utrechters.

In 2022 is een eerste toekomstbeeld voor het gebied gemaakt. Hier was veel kritiek op: mensen waren bang dat bijvoorbeeld de rust in het gebied verloren zou gaan.

Daarom is een werkgroep samengesteld van bewoners en ambtenaren om samen een nieuw plan voor het gebied te maken. Dit leverde het [Startdocument Natuurgebied Zuilen](#) op.

In 2024 stelde de gemeenteraad van Utrecht dit startdocument vast. Hiermee heeft de raad richting gegeven aan de toekomst van het gebied. Dit startdocument is vervolgens uitgewerkt tot een Integraal Programma van Eisen en Functioneel Ontwerp (IPvE/FO). Dit ontwerp is op 2 oktober 2025 vastgesteld.

Hoe is met de omgeving samengewerkt?

Het startdocument is samen met een werkgroep van bewoners uitgewerkt. Bij het uitwerken van dit startdocument tot een ontwerp is volgens het nieuwe 'Samen Stad Maken' beleid van de gemeente met de omgeving samengewerkt door een zogenaamde peiling te organiseren. In deze peiling hebben we input opgehaald voor het concept-ontwerp. De peiling bestond uit persoonlijke gesprekken met betrokkenen (waaronder ook de eerdere werkgroep) en een vragenlijst via het online platform van de gemeente 'DenkMee': dit leverde ruim 2.000 ingevulde lijsten op, waarvan er 250 via straatgesprekken zijn afgenomen in (Oud) Zulen, Overvecht en in het natuurgebied zelf.

Alle reacties uit de persoonlijke gesprekken en de vragenlijst hebben we meegenomen bij het maken van het ontwerp voor de inrichting van het gebied (het IPvE/FO). We hebben gekeken of de ideeën passen bij de doelen van het plan, of ze haalbaar, betaalbaar en toegestaan zijn, en of er genoeg draagvlak is. Waar dat kon, hebben we de ideeën en voorkeuren verwerkt in het ontwerp.

[Bekijk de resultaten van alle gesprekken en de vragenlijst.](#)

Vervolg en planning

Nu de gemeenteraad de plannen en het ontwerp (IPvE/FO) heeft vastgesteld, werken we het ontwerp uit tot een concept-detailontwerp. Hierbij betrekken we een laatste keer de omgeving. De input uit deze laatste samenwerkingsronde verwerken we in een definitief ontwerp. We verwachten het definitieve ontwerp in 2026 af te ronden.

Hierna start de voorbereiding van de uitvoering, waarbij we een aannemer zoeken en een planning voor de uitvoering van de werkzaamheden maken. In de 2e helft van 2027 verwachten we met de werkzaamheden te starten. Omdat de uitvoering gefaseerd is en van vele factoren in het gebied afhankelijk (denk aan plantseizoen en broedseizoen) zal de oplevering van de laatste werkzaamheden naar verwachting pas in 2029 zijn.

